

*Ліпко К.І., курсантка,
Лунгол О.М., к. п. н., доцентка,
Шаєц Є.О., курсантка,
Донецький державний університет внутрішніх справ*

ЦИФРОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В ПРАВООХОРОННІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Сучасний світ перейшов на новий етап життя, де визначальну роль виконує інформація. Інформація стала одним із найважливіших ресурсів сучасного суспільства поруч з традиційними матеріальними видами ресурсів. Використання інформаційних технологій в усіх сферах нашого життя стало звичною для нас справою. Інформаційні технології створили нові можливості і для роботи в правоохоронній діяльності.

Питанню впровадження та вдосконалення цифрових технологій в правоохоронну діяльність присвячена значна кількість наукових досліджень вітчизняних та зарубіжних науковців та фахівців. Так, погляди вітчизняних науковців та практиків щодо актуальних питань розробки, впровадження і використання компонентів інформаційних технологій в діяльності правоохоронних органів, проблем підготовки кадрів для інформаційно-аналітичних підрозділів правоохоронних органів активно обговорювалися під час круглого столу «Застосування інформаційних технологій у правоохоронній діяльності» 14 грудня 2022 р. за ініціативи Харківського національного університету внутрішніх справ [1]. Питанням удосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців правоохоронної діяльності засобами інформаційних технологій, розвитку цифрової компетентності фахівців юридичного спрямування, аналізу організації інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності поліції [2 - 4] присвячено роботи науково-педагогічних працівників Донецького державного університету внутрішніх справ О. Габорець, О. Цуркана, Т. Просвіріної, А. Волобоева, Т. Павлиш. Науковці з США та Великобританії Реза Монтасарі, Вікторія Карпендер, Ентоні Дж. Масіс [5] акцентують увагу на необхідності систематичного аналізу використання нових технологій у цифровій поліції, розробці дорожньої карти національної цифрової поліцейської стратегії правових і етичних підходів до поліцейської діяльності. Значна кількість наукових досліджень, проведення семінарів, вебінарів, конференцій за тематикою цифровізації правоохоронної галузі говорить про її важливість та актуальність.

Сучасні цифрові технології в правоохоронній діяльності мають бути спрямовані на оптимізацію витрат часу та задіяних ресурсів в процесі проведення перевірок виконання законів та інших нормативно-правових актів, притягнення правопорушників до юридичної відповідальності, усунення причин злочинів та інших правопорушень тощо. В країнах, де порівняно розвинуті інформаційні технології в правоохоронній галузі, гармонійно і ефективно

поєднані сучасні інтелектуальні технології, такі як камери відеоспостереження, пристрої відстеження GPS, системи відеоспостереження та моніторингу за допомогою дронів, легкий доступ фахівців до центральних кримінальних баз даних тощо. Так, американська компанія Coban Technologies анонсувала запуск відеокамер, здатних ідентифікувати людей, автомобілі, зброю та навіть робити висновок про підозрілу поведінку перехожих. Поліція Китаю у вигляді тестування нових цифрових технологій почала використовувати сонцезахисні смарт-окуляри, обладнані пристроями для розпізнавання обличчя. Поліцейські Китаю пробують використовувати смарт-окуляри для сканування підозрілих осіб, що намагаються уникнути правоохоронних органів у аеропортах, на вокзалах, у громадських місцях або використовують фальшиві посвідчення особи. Аналогічні тестування проводить поліція Фінляндії, досліджуючи можливості використання технологій розпізнавання особи за біометричними параметрами її обличчя. Прогнозовано, що система ідентифікації буде порівнювати наявні в фото базах правоохоронних органів зображення з обличчям людини, зокрема, на записах камер відеоспостереження. За кордоном, наприклад, у Південному Уельсі, активно впроваджується в процес розслідувань технологія цифрового інтелекту. Тобто, за допомогою цифрових технологій опрацьовуються дані, зібрані та збережені з цифрових джерел, таких як смартфони, комп'ютери, хмарні сховища тощо.

За останні кілька десятиліть зазнала кардинальних позитивних змін і цифрова криміналістика. Проте, паралельно із тим, як сучасні поліцейські вдосконалюють засоби розслідувань злочинів, злочинці, зі свого боку, також активно використовують переваги сучасних цифрових технологій. Щоб не уступати правопорушникам у використанні сучасних інформаційних технологій, науковцям та фахівцям правоохоронної галузі потрібно постійно працювати над вдосконаленням технологій та засобів у професійній діяльності.

Активних цифрових трансформацій зазнає правоохоронна галузь і на території нашої країни. Важливим кроком задля об'єднання існуючих в органах та підрозділах внутрішніх справ України інформаційних ресурсів в єдиний інформаційно-аналітичний комплекс із використанням сучасних інформаційних технологій, комп'ютерного та комунікаційного обладнання для підтримки оперативно-службової діяльності органів і підрозділів внутрішніх справ, стала розробка та впровадження Інтегрованої інформаційно-пошукової системи органів внутрішніх справ України [7]. Також, фахівцями в сфері інформаційних технологій спільно з співробітниками Управління інформаційного забезпечення Головного управління Національної поліції в Харківській області розроблено інноваційний підхід, реалізований на сучасних веб-технологіях, який забезпечує можливість переходу поліції до взаємодії з

населенням на абсолютно нових, сучасних принципах, що відповідають європейським вимогам [6].

Зважаючи на тенденції цифровізації правоохоронної галузі, можна виділити основні напрямки впровадження ІТ в діяльність правоохоронних органів: удосконалення апаратного та програмного забезпечення; розробка нових форм і методів роботи із системами інформаційно-аналітичного забезпечення; зв'язок між базами даних різних підрозділів; впровадження новітніх комп'ютерних інформаційних технологій для ведення кримінологічних та криміналістичних обліків; робота над удосконаленням засобів захисту інформації правоохоронних органів; налагодження взаємообміну необхідною інформацією на міждержавному рівні.

Широке застосування інформаційних технологій в усіх галузях нашого життя та в злочинній діяльності, вимагає якісно нових підходів до підготовки фахівців правоохоронної галузі, зокрема спеціалістів кіберполіції. Така підготовка має включати не тільки навчання прийомам виявлення, розслідування та припинення ІТ злочинів, але й володіння фахівцями сучасними знаннями у сфері цифрових технологій на різних напрямках оперативно-розшукової, слідчої та іншої професійної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Застосування інформаційних технологій у правоохоронній діяльності: матеріали круглого столу (2022). Харків. ХНУВС. 167 с.
2. Лунгол, О.М. (2022). Удосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців правоохоронної діяльності засобами інформаційних технологій. *Наука і техніка сьогодні*. № 7(7) 2022. С. 153 – 163.
3. Tsurkan, O., Naborets, O., Lunhol, O. (2022). Innovative development of technologies in training future law enforcement specialists. *Science and technology today*. Issue № 12(12). Pp. 96 – 106.
4. Павлиш, Т.Г., Лунгол, О.М., Габорець, О.А. (2022). Інформаційне забезпечення професійної діяльності: практико-орієнтовані завдання юридичного спрямування. *Вісник науки та освіти*. № 5(5). С. 373 – 384. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2022-5\(5\)](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2022-5(5)).
5. Montasari, R., Carpenter, V., Masys, A. J. (2023). Digital Transformation in Policing: The Promise, Perils and Solutions. *Springer Cham*. DOI <https://doi.org/10.1007/978-3-031-09691-4>.
6. Шорохова, Г. М. (no date). Використання інформаційних технологій в діяльності Національної поліції України. Retrieved from: <http://surl.li/enysc>.
7. Про затвердження Положення про Інтегровану інформаційно-пошукову систему органів внутрішніх справ України. (2009). Наказ МВС України від 12.10.2009 № 436.